

<https://doi.org/10.31891/2307-5740-2023-314-1-46>

УДК 339.976.2:620.9

Любомир МАТІЙЧУК

Тернопільський національний технічний університет імені Івана Пулюя,

<https://orcid.org/0000-0001-6701-4683>

e-mail: mlpstat@gmail.com

Оксана НОВОСАД

Волинський національний університет імені Лесі Українки

<https://orcid.org/0000-0001-7156-643X>

e-mail: ox_80@ukr.net

Олександр ШАБАЛА

Волинський національний університет ім. Лесі Українки

shabala@ieeer.top

<https://orcid.org/0000-0003-0928-8787>

Олена ПАВЛОВА

Волинський національний університет ім. Лесі Українки

<https://orcid.org/0000-0003-2583-9593>

e-mail: pavlova.olena@vnu.edu.ua

ПОЛІТИКА ІНВЕСТИВАННЯ В «ЗЕЛЕНУ ЕНЕРГЕТИКУ» В УКРАЇНІ ПІД ЧАС ВОЄННОГО СТАНУ

Сьогодні наша країна, на превеликий жаль перебуває в самому центрі третьої кризи, яка пов'язана з енергетичним комплексом. По причині постійних обстрілів по об'єктам енергетичної інфраструктури, країна-агресор росія позбавляє можливості нормально та ефективно використовувати енергоносії та повністю забезпечувати світлом деякі території нашої держави. Не дивлячись на те, що країни Європейського союзу йдуть у напрямку повної відмови від імпорту сирої нафти зі сторони країни-агресора росії, нажалі подібного роду кроки разом із санкційними пакетами не зупиняють останніх, і російська федерація продовжує чинити безчинства на території нашої держави. Попри усе, спільна робота енергетиків, дозволяє вчасно позбавлятися проблем з перебоями світла, і якщо не повністю то суттєво вирішувати питання з постачанням електроенергії. Запаси країн Європи на сьогодні складають приблизно 92% на поточний зимний період, але негативна динаміка відносно дефіциту на 2023 рік все рівно має місце. Не для кого не секрет що на сьогоднішній день ресурси нашої планети вичерпуються. Якщо не сьогодні то завтра закінчиться «сировина» яку дає нам земля, однак в майбутньому тримати свій курс на розвиток та ефективне функціонування альтернативних джерел енергії не тільки варто, але й необхідно, адже можливо що це буде єдине джерело світла та тепла на усій нашій планеті. Інвестування та підтримка програм екологізації, переходу до відновлювальних джерел енергії у країнах Європи і не тільки, сьогодні розвивається досить стрімкими темпами. Зрозуміло що для вливання відповідних фінансових ресурсів, та чи інша галузь зобов'язана надавати відповідні гарантії безпеки як на юридичному, так і рівні самого об'єкта інвестування, за допомогою відповідних нормативно-правових норм, контрактів, документів тощо. Але не дивлячись на загальносвітову трансформацію, немало бажаних вкласти кошти призупинили девелопмент як сонячних, так і вітрових проектів через кризовий стан в енергетиці. Результатом вищезгаданої негативної динаміки в напрямку інвестування став спочатку COVID-19, а потім широкомасштабне вторгнення країни агресора росії в Україну. Таким чином активність в напрямку вкладання фінансів у сферу альтернативних джерел енергії сьогодні знаходиться не найвищому рівні, однак перспективи і майбутнє у цій галузі в нашій країні однозначно є. Перспективи та розвиток альтернативних джерел енергії в майбутньому будуть мати величезний успіх. Відкриття нових можливостей, планів, механізмів по ефективному використанню та реалізації альтернативних джерел енергії дасть змогу розвивати не тільки «зелену» енергетику, алей паралельно займатися екологізацією. Питання про інвестиції може відпасти саме собою, коли Україна отримає перемогу над агресором. Нові можливості та активна співпраця з європейськими партнерами, допоможе відновити та відбудувати нашу державу та створити відповідний інвестиційний клімат для зарубіжних партнерів не тільки Європи, алей інших дружніх країн світу.

Ключові слова: Інвестиційна політика, відновлювальні джерела енергії, Європа, COVID-1.9

Liubomur MATIYCHUK

Ternopil Ivan Puluj National Technical University

Oksana NOVOSAD, Oleksandr SHABALA, Olena PAVLOVA

Lesia Ukrainka Volyn National University

INVESTMENT POLICY IN «GREEN ENERGY» IN UKRAINE DURING THE MARITAL STATE

Unfortunately, our country is at the center of the third crisis, which is related to the energy complex. Due to the constant shelling of energy infrastructure facilities, Russia, the aggressor country, is depriving it of the opportunity to use energy carriers normally and efficiently and to provide light to some territories of our state fully. Even though the countries of the European Union are moving in the direction of a complete refusal to import crude oil from the aggressor country Russia, unfortunately, such steps together with the sanction packages do not stop the latter, and the Russian Federation continues to commit atrocities on the territory of our state. Despite everything, the joint work of energy workers makes it possible to get rid of problems with power outages promptly, and if not entirely, then to significantly solve the issue of electricity supply. The stocks of the countries of Europe today are approximately 92% for the current winter period, but the negative dynamics regarding the deficit for 2023 are still taking place. It is not a secret for anyone that today, our planet's resources are running out. If not today, then tomorrow, the "raw material" given to us by the earth will run out.

However, in the future, it is not only worth it but also necessary to stay on course for the development and effective functioning of alternative energy sources because this may be the only source of light and heat on our planet. Investing in and supporting greening programs, the transition to renewable energy sources in European countries and beyond is developing relatively rapidly today. It is clear that in order to inject relevant financial resources, this or that industry is obliged to provide appropriate security guarantees both at the legal level and at the level of the investment object itself, with the help of relevant legal norms, contracts, documents, etc. However, despite the global transformation, many people willing to invest have suspended the development of solar and wind projects due to the energy crisis. The result of the aforementioned negative dynamics in the direction of investing was COVID-19 and then the large-scale invasion of Ukraine by the aggressor country Russia. Thus, activity in the direction of financial investment in alternative energy sources is lower today. However, there are prospects and future in this field in our country. Prospects and development of alternative energy sources will be a massive success in the future. The discovery of new opportunities, plans, and mechanisms for the effective use and implementation of alternative energy sources will make it possible to develop "green" energy and engage in environmental protection simultaneously. The question of investments may disappear when Ukraine wins the victory over the aggressor. New opportunities and active cooperation with European partners will help restore and rebuild our state and create an appropriate investment climate for foreign partners from Europe and other friendly countries.

Keywords: Investment policy, renewable energy sources, Europe, COVID-19.

Постановка проблеми у загальному вигляді та її зв'язок із важливими науковими чи практичними завданнями

Напревеликий жаль сьогодні інвестори, які вкладали кошти у альтернативні джерела енергії, зіштовхнулися з невиконанням державою обов'язків з фінансування виробникам за «зеленими» тарифами грошей ДП «Гарантований покупець», що в свою чергу унеможливило обслуговування кредиторських зобов'язань, нормального розрахунку з виробником та зменшення інвестиційної привабливості економіки України загалом.

Процес інвестування в альтернативні джерела енергії не буде відбуватись так інтенсивно як хотілося б, але перспективи та майбутні можливості дадуть поштовх для розвитку даної галузі, що в свою чергу призведе до позитивної динаміки та більш швидкого втілення в життя багатьох проектів по створенню «зеленої енергії».

Зрозуміло що невелика кількість іноземних та місцевих інвесторів здатні на те, щоб ризикнути, і вкласти кошти у будь-який амбіційний проект, особливо під час воєнного часу, однак перспективи та довіра можуть зіграти ключову роль у залученні та підтримці з боку як зарубіжних партнерів, так і місцевих інвесторів.

Перехід на альтернативні джерела енергії, дозволить залучати інвестиції не тільки у галузь енергетичного комплексу, алей комп'ютеризацію, технології, сучасні методи управління не тільки технологічними процесами, алей персоналом у тому числі. Саме тут виникає необхідність створення принципово нових інституцій, залучення відповідних фахівців, навчання кваліфікованих робітників тощо. Інвестиційна підтримка проектів, які дозволять втілити в життя використання відновлювальних джерел енергії дасть змогу також звернути увагу на програми екологізації, що на сьогоднішній день є досить нагальним та актуальним питанням не тільки в нашій країні, алей у цілому світі загалом.

Формулювання цілей статті

Метою статті є виявлення теоретико-методологічних питань, підходів щодо створення відповідного економічного та інвестиційного клімату для розвитку «зеленої» енергії в нашій країні, дасть місце новим можливостям, створенням інститутів, екологізації та розвитку енергетичного сектору в напрямку відновлювальних джерел енергії.

Завданнями дослідження є:

- віднайти усі можливі ризики, які є перепонами щодо інвестування в альтернативні джерела енергії в Україні;
- провести порівняльну характеристику з огляду на зарубіжних досвід;
- вивчити, дослідити можливості та перспективи інвестиційної політики щодо «зеленої» енергії в нашій державі.

Аналіз останніх досліджень та публікацій

Інвестиційні проекти у даному ключі, які мають місце на сьогоднішній день, частково відображені у наведених Марта Галабала, Павлова К.В., Павлової О.М., Коротя М.І., Купчак В.Р., [3, 5, 6, 7].

Актуальність та необхідність вивчення процесів вдосконалення інвестиційних проектів в напрямку нетрадиційних джерел енергетики, є актуальною сьогодні не тільки для нашої держави, алей для інших країн світу.

Виклад основного матеріалу

Основними завданнями викладеного матеріалу є:

- оцінка та моніторинг ринку електроенергетичного комплексу в зарубіжних країнах;

- побудова моделі щодо перспектив розвитку та реалізації планів запровадженню в окремих регіонах України альтернативних джерел енергії;
- створення потрібного інвестиційного клімату на території нашої держави в контексті «зеленої енергетики»;
- вивчення та дослідження можливостей створення інституціональних механізмів щодо реалізації планів нетрадиційних джерел енергії в Україні;
- аналіз становлення розвитку альтернативних джерел енергії, особливості та перспективи.

Саєд Мухаммад Усама Різві, який являється нафтовим аналітиком OilPrice.com, в свою чергу з упевненістю заявив: «Я не вірю в те, що сьогоднішня енергетична криза прискорить рух до енергетичних тенденцій. Усі розмови навколо енергетичних переходів і зміни клімату ігнорує політичну економію цього надзвичайно важливого політичного питання».

Однак не дивлячись ні на що, інвестиційна політика відносно викопного палива, тобто невідновлювальних джерел енергії зазнала певної динаміки зниження, а представник ООН, Антоніо Гутерріш взагалі закликає країни G20 демонтувати вугільну інфраструктуру як таку, аргументуючи це тим, що подальші витрати держави є нічим іншим як «оманою».

Таким чином можна з упевненістю сказати що в недалекій перспективі, коли інвестування в галузі по видобутку невідновлювальних джерел енергії (нафта, газ, вугілля, горючі сланці, торф) будуть знижуватись, та втрачати свою перспективність, на заміну їх однозначно стане вливання фінансових ресурсів у альтернативні джерела енергії.

Уже сьогодні інвестування в навколишнє середовище та соціально-державні сфери (ESG), набирає обертів, особливо серед інституційних інвесторів, та продовжує свій розвиток в різного роду сегментах активів і типах інвестиційних стратегій [1]. Дискусія між інвестиційними суб'єктами, об'єднаннями, трансформувалась від початкового етапу оцінки факторів ESG, до поточної фази застосування практики в напрямку інвестиційного спрямування.

Велика кількість учасників ринку інвестицій задалися конкретними цілями сталого розвитку, майбутніх перспектив, проектів екологізації. Можливості інвестування в навколишнє середовище та альтернативні джерела енергії, відображають як тенденції в напрямку зменшення ризиків, так і реальний потенціал прибутку від нових можливостей, перспектив, та проектів направлених на розвиток та удосконалення ефективності функціонування як енергетичного сектору, так і економіко-політичного та екологічного сегментів.

Таким чином вище окреслені проблеми викликають важливі та актуальні питання, такі як:

- вплив енергетичної кризи на класи активів;
- вплив на глобальні потужності з нульової чистої мережі.

Кризовий стан, який сьогодні можна сьогодні спостерігати, в 2022 році був досить хитким, і по причині воєнних дій з боку росії цінова політика дещо змінилася не на користь нашої держави, а саме до 122 доларів за один барель.

Як повідомляє джерело, останнє рішення Організації країн виробників нафтової сировини, дотримуватися ідеї глобального зниження добування нафти на два мільйони барелів на день, що в свою чергу вплинуло на створення додаткового дефіциту загалом. Це в свою чергу призвело до того, що ціни знизилися на 37 відсотків, приблизно 76 доларів за барель [2].

В результаті вищенаведених аргументів, не буде зайвим звернути увагу на альтернативні джерела енергії, які сьогодні набирають популярності не тільки у Європейських країнах, а й у всьому світі (рис 1.).

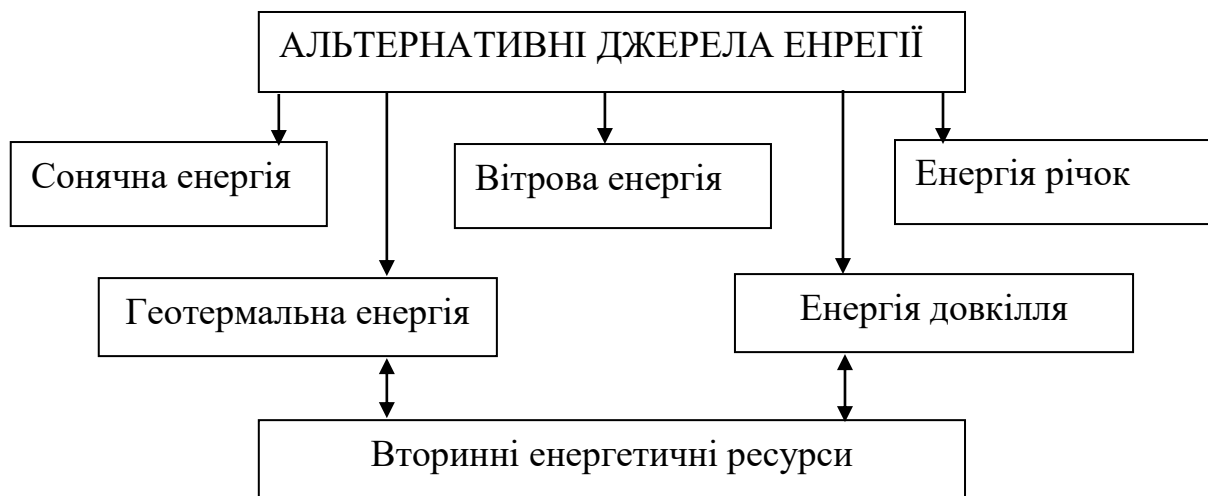

Рис. 1. Види альтернативних джерел енергії

У своєму прагненні стати повноцінним членом Європейського Союзу, в майбутньому Україна змушена буде відмовитися від невідновлювальних джерел енергії, та спрямовувати свої сили на розвиток та ефективне функціонування «зеленої» енергії на своїй території.

Не для кого не секрет, що запаси нафти, газу не безкінечні, окрім того видобуток та залежність від даних енергоносіїв досить проблематична, тому перехід та відкриття шляхів для розвитку, роботи чистої енергії в нашій державі є досить актуальним питанням. Багато країн Європи сьогодні активно переходять на даний вид енергії.

Причин цьому є досить немало. Екологізація, економія, незалежність від інших країн, інвестиції, розвиток, усі ці фактори і ряд інших є досить непоганою мотивацією та кроком у краще майбутнє. Саме невтішна перспектива закінчення ресурсів нафти, газу тощо, спонукає сьогодні переходити на відновлювальні джерела енергії багато розвинених країн.

Для створення нормального інвестиційного клімату в Україні, однозначно треба закінчити війну, перемогти ворога, однак розробка програм, створення інститутів, планів, моделей, проектів по запровадженню «зеленої» енергетики хоча б в західних а в перспективі і по всій території нашої держави, сьогодні має місце.

Одним із важливих аспектів інвестування в альтернативні джерела енергетики є той факт, що генерувати та видобувати «зелену» енергію не так важко, як зберігати її.

На сьогоднішній день акумулювання та зберігання добувної відновлювальної енергії, вимагає не менше уваги ніж її видобуток. Тому інвестиційні проекти направлені на фінансування та розвиток альтернативних джерел енергії повинні включати та враховувати не тільки видобуток, алей відповідні елементи та агрегати щодо зберігання, генерування відновлювальної енергії.

Окрім того треба враховувати особливості знаходження окремих видів відновлювальних джерел енергії, наприклад геотермальна енергетика та її найбільше застосування знаходиться в Ісландії, їх динаміка процесу постійна, але прив'язана до певної території. Енергія хвиль може генеруватися відповідним чином тільки для міст які знаходяться біля океанів, морів.

Сонячні панелі також мають ряд недоліків, і в деяких регіонах можуть приносити більше користі, десь менше тощо.

З огляду на перелічені фактори та критерії, інвестор буде враховувати не тільки доцільність фінансування того чи іншого проекту, але й розраховувати відповідним чином свої можливості щодо капіталовкладень. Доцільність інвестування в «зелену енергетику» в Україні однозначно незаперечна та перспективна. Інтеграція та дружні відносини з Європейським союзом, дає немало можливостей в напрямку розвитку нетрадиційних джерел енергії.

Традиційні енергоносії негативно впливають на зміни кліматичних умов, екологію, забруднюють повітря та воду. Відходи від атомних електростанцій також вимагають немало коштів по захороненню або утилізації продуктів своєї переробки тощо.

Велика перевага відновлювальних джерел енергії полягає також у тому, що вони екологічно чисті та невичерпні, що не може не зацікавити інвестиційні компанії в сталому розвитку. Такого роду енергія (зелена), дасть змогу забезпечити також повну енергонезалежність та здатна задовільнити ринок теплової, електроенергії як для побутових цілей, так і в промисловому масштабі.

Окрім того, інвестуючи у нетрадиційні джерела енергії, в майбутньому можна отримати ще більші прибутки, оскільки дана галузь буде розвиватись та знаходити нові підходи по видобутку, акцентувати увагу на інноваційно-технологічні аспекти розвитку, що також дасть змогу відкрити велику кількість робочих місць, та підготовки відповідних спеціалістів у даному напрямку завдяки інститутам тощо.

Говорячи про інвестиції у дану сферу діяльності, можна також відмітити потребу у коштах не тільки на вивчення та вдосконалення генерування та видобуток відновлювальних джерел енергії, алей фінансування обладнання, основних фондів, технологій для ефективного функціонування даної сфери діяльності. Необхідність у спеціалістах даної галузі уже сьогодні має місце.

Саме невелика кількість інститутів, брак досвіду, воєнні дії на нашій території, нажалі гальмують та зменшують пріоритетність розвитку альтернативних джерел енергії на території України [3].

Ризики які існують сьогодні в Україні не тільки в енергетичному секторі, алей загалом в усіх галузях, стримує та змушує інвестора замислитись та двічі подумати чи варто вкладати кошти у ті чи інші проекти.

Однак підтримка та авторитет України на арені світової спільноти сьогодні значно зріс порівняно з минулим роком по причині нажалі відомій усім, тому інвестиційна політика, довіра зарубіжних партнерів в контексті інвестицій може мати свої позитивні моменти, адже як відомо, суб'єкти які можуть займатися інвестиційною діяльністю, в першу чергу спираються на довіру та перспективи того чи іншого фінансового проекту.

В результаті вищеописаних спостережень, можна з упевненістю заявити що в Україні однозначно є інвестиційне майбутнє не тільки в енергетичному секторі. Сприятливі відносини які наша країна має

сьогодні з зарубіжними партнерами, може досить позитивно вплинути на прискорення та розвиток інвестиційних відносин.

Не для кого не секрет, що інвестування в альтернативні джерела енергії сьогодні є досить перспективним та містить у собі багато факторів сталого розвитку. Потенціал теми відновлювальних джерел енергії досить немалий. Окрім того варто зазначити, що більшість розвинених країн вже сміливо підтримують інститути «зеленої» енергії, що в свою чергу також торкається теми екологізації та розвитку економіки в цілому, особливо на територіях де впроваджуються моделі та проекти по використанню чистої енергетики [4].

Світ сьогодні потерпає не тільки від того що суспільство, корпорації тощо використовують невідновлювальні ресурси планети алей від негативних наслідків такого використання. Тому питання інвестування в альтернативні джерела енергії, у сферу природокористування, є вкрай важливим та необхідним. Розробка обладнання, панелей для сонячного проміння, устаткування по видобутку тих чи інших видів «зеленої» енергетики неможлива без залучення додаткових коштів, кредитування, дотацій і звісно інвестицій. Саме інвестиційні проекти, стратегії, плани, стануть одним із важелів, який вплине на прискорення використання «зеленої» енергії в нашій країні, навіть за умов воєнного часу, хоча б у західних регіонах України.

Сьогодні Україні долає шлях різносторонніх економічних перетворень, що в майбутньому дасть змогу нашій державі удосконалити механізми та процеси не тільки інвестиційного клімату, але й економіки загалом. Стрімке перетворення у різних галузях економіки, енергетики, політики, нормативно-правової бази відчутно спостерігається вже зараз.

Однією з причин різного роду швидких реформ та трансформації спричинила також воєнна агресія з боку росії, яка змусила приймати швидкі, іноді непопулярні рішення як в позитивному так і негативному аспекті для суспільства та громадян нашої країни [5].

Інвестиції в недалекому майбутньому, після перемоги над агресором, будуть одним із важелів, що дадуть новий імпульс та умови для розвитку економічного, енергетичного, екологічного, політичного та інших секторів. Втілення у життя проектів щодо повного або хоча б часткового переходу до альтернативних джерел енергії стане більше реальним та перспективнішим.

Поступові розробки проектів щодо створення умов для використання відновлювальних джерел енергії дадуть новий курс та можливість не тільки для енергетичного сектору, але й економіки, екологізації, інновації тощо. Відомо що будь-який проект, особливо на стадії створення, розробки

Не менш важлива і сама інфраструктура, яка в тій чи іншій мірі буде обслуговувати систему відновлювальних джерел енергії. Слід відмітити що будь-яке капіталовкладення передбачає не тільки придбання та залучення основних фондів, нематеріальних активів, але й відповідні гарантії, які забезпечують певне зменшення ризиків, та страхують від провальних проектів загалом.

Однак «Зелена» енергетика на даний момент, особливо в Україні, знаходиться в парадигмі інновацій, вивчення, апробації та хай і практичного, але все ж експерименту, що в свою чергу викликає ряд запитань, та вимагає відповідно якісного вивчення проектів перед тим як дати «зелене світло» інвестиційним програмам [6].

Незважаючи на те, що будь-яка програма, проект, модель тощо, яка знаходиться на експериментальній стадії, або узагалі вперше отримує можливість використовуватись, функціонувати, завжди викликає певні сумніви з боку інвесторів, в кінцевому результаті стає, як правило амбітним проектом, який може принести досить непогані дивіденди.

Це ж саме в деякій мірі стосується впровадження альтернативної енергетики, частковий або повний перехід на даний вид енергії. Важливу роль відіграють також ряд зовнішніх, наприклад фізичних факторів, такий як: розміщення сонячних батарей, найбільш вітрові зони на території нашої держави, наявність найбільшої кількості біомас, річок тощо.

Після того як активізувався новий ринок електричної енергії, що відбулося водночас зі зміною політичних еліт, Україну після перетворення в секторі відновлювальних джерел енергії чекали досить немало проблем, які виникли внаслідок недосконалої системи державного регулювання.

На сьогоднішній день більшість інвестиційних груп, які мали наміри вкладати свої кошти у альтернативні джерела енергії, зіткнулися з проблемою невиконання державою зобов'язань щодо виплат виробникам за «зеленим» тарифом коштів Державних підприємств, що призвело до сумнівів щодо обслуговування кредитів а також зниження інвестиційної привабливості економіки України загалом.

Не дивлячись на тенденції які мають місце в загальносвітовому просторі, велика кількість інвесторів тимчасово зупинили девелопмент у деяких видах альтернативних джерел енергії, а саме сонячних, вітрових проектів, по причині кризи в енергетиці, пов'язаної з невиконанням державою своїх зобов'язань належним чином [7].

В результаті вище окреслених подій, на даний момент не постерігається великої активності як на ринку в цілому, так і з боку українських видобувних компаній, які б могли мати інтерес перекваліфікуватись та розширити свої можливості за допомогою нових проектів у галузі відновлювальних джерел енергії.

Одним із найважливіших завдань для України в галузі альтернативних джерел енергії на сьогодні, є як раз таки створення умов для розвитку та побудови відповідних інституцій, які будуть займатися реалізацією програм та проектів по втіленню та використанню «зеленої» енергетики.

Варто зазначити, що Європейська комісія в минулому році, а саме 18.05.2022 року зважилася на важливі дії, а саме почала прискорювати процес відмови, або як мінімум зменшення використання викопного палива (не відновлювальних джерел енергії), щоб якомога швидше зменшити залежність від росії, та більш інтенсивно переходити на відновлювальні джерела енергії.

Європейські лідери зробили крок у напрямку нових економічних зв'язків та ведуть активний пошук по альтернативним джерелам енергії [8]. Війна в Україні стала головною причиною втілення в життя проектів по переходу на альтернативні джерела енергії. Нові інвестиційні можливості, які мають місце сьогодні у країнах Європи, виникли також внаслідок агресивних дій з боку росії.

Тенденції покращення відносин з країнами ЄС і не тільки, дадуть змогу в результаті створити максимально привабливу зону для інвестицій на території нашої держави, а також створять умови не тільки для удосконалення сектору енергетики за допомогою альтернативних джерел енергії, алей відкриє можливості для створення програм по екологізації, нових позитивних економічних зрушень, ефективного функціонування та співпраці різних галузей нашої держави, нові робочі місця, можливості, перспективи, ініціативи, інститути, міжнародна співпраця у різних секторах не тільки економіки.

Не для кого не секрет що України має можливість стати однією з провідних європейських країн щодо вкладання прямих та портфельних зарубіжних інвестицій, чому сприяє в першу чергу немалий внутрішній ринок, промисловий комплекс, сільськогосподарський потенціал, геополітичне розташування.

Перемога над агресором однозначно дасть ще більше можливостей, і проекти які до сьогодні вважалися надто амбітними, знайдуть своє місце у розвитку та вдосконаленні усіх галузей нашої держави.

Висновки з даного дослідження і перспективи подальших розвідок у даному напрямі

Тема енергозалежності є, й була досить болючою не тільки під час війни, і не тільки в Україні, тому за умов сьогодення вона набуває особливої гостроти, і є досить актуальною як ніколи. З огляду на неоднорідність та диференціацію природньо-ресурсного потенціалу, якщо розглядати регіони нашої держави, пошук та процес переходу на «зелену» енергію в майбутньому стане ще більш популярним і актуальним.

Малодослідженість даної проблематики у практичній площині, дає підстави для вивчення та запровадження проектів щодо електро-енергетичних систем на регіональному рівні з урахуванням окремих їх особливостей: північним областям притаманна більше модель втілення в життя проектів щодо розміщення сонячних панелей, в інших регіонах краще розміщати вітрові електрогенератори тощо.

Отже, завдання які сьогодні стоять в контексті електроенергетики є досить актуальними, та містять у собі низку критеріїв, які слід реалізувати. Вивчення та створення інституціонального середовища, моніторинг ринку альтернативних джерел енергії, виявлення переваг та недоліків в процесі дослідження, обґрунтування необхідності переходу на відновлювальні джерела енергії, аналіз фінансово-господарської діяльності окремих секторів електроенергетичного ринку, усе це основні концептуальні засади, які стануть фундаментом для створення ефективного механізму функціонування в нашій країні альтернативних джерел енергетики та екологізації.

Література

1. Посібник для інституційного інвестора https://www.pionline.com/ESG-guide?utm_source=google&utm_medium=paidsearch&utm_campaign=pictet_guide_20230112_search&gclid=Cj0KCQiA6LyfBhC3ARIsAG4gkF8AQNJgYfjBGdMMjrs0UW4JzHPevIaamulhPDgGXIG03AwwWnA24scaAoRnEALw_wcB
2. Держенергоефективності. URL: <https://saee.gov.ua/uk/ae>.
3. Інвестування у традиційні та альтернативні джерела енергії: плюси і мінуси <https://yur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/investuvannya-u-tradiciyni-ta-alternativni-dzherela-energiyi-plyusi-i-minusi.html>
4. Уповноважений інвестор https://partners.wsj.com/capital/the-empowered-investor/energy-crisis-creates-investment-opportunities/?utm_medium=content_discovery&utm_source=google-search&gclid=CjwKCAiAlp2fBhBPEiwA2Q10D5TQYU07D2iJQV5Cnhv0Q5ToqrgGc5BhFia4_OpGcvdWJvHOmM3sgxoCbyoQAvD_BwE
5. Павлова О.М., Павлов К.В. Сучасний стан та перспективи розвитку відновлювальної енергетики в регіоні. Економічний часопис Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. Луцьк. Вежа-Друк. 2020. №1(21). С.22- 31.
6. Павлов К.В., Павлова О.М., Коротя М.І. Регулювання діяльності регіональних газорозподільних підприємств України: монографія. Луцьк: СПД Гадак Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2020. 256 с.

7. Купчак В.Р., Павлова О.М., Павлов К.В., Лагодієнко В.Р. Формування та регулювання регіональних енергетичних систем: теорія, методологія та практика: монографія. Луцьк: СПД Галяк Жанна Володимирівна, друкарня «Волиньполіграф», 2019. 346 с.

8. Як війна в Україні пришвидшує перехід ЄС на відновлювальні джерела енергії - Юридична Газета (jur-gazeta.com).

References

1. Posibnyk dlia instytutsiinoho investora https://www.pionline.com/ESG-guide?utm_source=google&utm_medium=paidsearch&utm_campaign=pictet_guide_20230112_search&gclid=Cj0KCQiA6LyfBhC3ARIsAG4gkF8AQNJgYfjBGdMMjrs0UW4JzHPevlaamulhPDgGXIG03AwuWnA24scaAoRnEALw_wcB
2. Derzhenerhoefektyvnosti. URL: <https://saee.gov.ua/uk/ae>.
3. Investuvannya u tradytsiini ta alternatyvni dzherela enerhii: pliusy i minusy <https://jur-gazeta.com/publications/practice/energetichne-pravo/investuvannya-u-tradyciyni-ta-alternativni-dzherela-energiyi-plyusi-i-minusi.html>
4. Upravozazhenyi investor https://partners.wsj.com/capital/the-empowered-investor/energy-crisis-creates-investment-opportunities/?utm_medium=content_discovery&utm_source=google-search&gclid=CjwKCAiAlp2fBhBPEiwA2Q10D5TQYU07D2iJQV5Cnhv0Q5ToqrgGc5BhFla4_OpGcvdWJvHOMM3sgxoCbyoQA_vD_BwE
5. Pavlova O.M., Pavlov K.V. Suchasnyi stan ta perspektyvy rozvytku vidnovliuvanoi enerhetyky v rehioni. Ekonomichnyi chasopys Skhidnoievropeiskoho natsionalnogo universytetu imeni Lesi Ukrainky. Lutsk. Vezha-Druk. 2020. №1(21). S.22- 31.
6. Pavlov K.V., Pavlova O.M., Korotia M.I. Rehuliuвання діяльності регіональних hazardopodilnykh pidpryemstv Ukrainy: monohrafiia. Lutsk: SPD Hadiak Zhanna Volodymyrivna, drukarnia «Volynpolihraf», 2020. 256 s.
7. Kupchak V.R., Pavlova O.M., Pavlov K.V., Lahodiienko V.R. Formuvannya ta rehuliuвання rehionalnykh enerhetychnykh system: teoriia, metodolohiia ta praktyka: monohrafiia. Lutsk: SPD Hadiak Zhanna Volodymyrivna, drukarnia «Volynpolihraf», 2019. 346 s.
8. Yak viina v Ukraini pryshvydshuie perekhid YeS na vidnovliuvalni dzherela enerhii - Yurydychna Hazeta (jur-gazeta.com).